

Marknad
Ulrika Formgren

2015-12-11

MINNESANTECKNINGAR

Elmarknadsrådets möte 2015-11-03

Närvarande

Fredrik Lind, Bergen Energi
Johan Schönström, BillerudKorsnäs
Stefan Braun, Bixia
Björn Klasman, Energimarknadsinspektionen
Mia Hansson, Energi Försäljning Sverige
Jan-Ola Silver, Fortum
Stig Åhman, Nord Pool Spot
Magnus Thorstensson, Svensk Energi
Lars Johansson, Trafikverket

Ulla Sandborgh, Svenska kraftnät, ordförande
Ulrika Formgren, Svenska kraftnät, sekreterare
Thomas Tagesson, Svenska kraftnät
Tania Pinzon, Svenska kraftnät
Jenny Lagerquist, Svenska kraftnät (punkt 1-7)
Anna Guldbrand, Svenska kraftnät (punkt 7-8)
Maria Vabulis, Svenska kraftnät (punkt 11)
Lars Munter, Svenska kraftnät (punkt 11)
Robert Thelander, Svenska kraftnät (punkt 12)

SVENSKA KRAFTNÄT

BOX 1200
172 24 SUNDBYBERG
STUREGATAN 1

WWW.SVK.SE
REGISTRATOR@SVK.SE

TEL 08 475 80 00
FAX 08 475 89 50

Frånvarande

Martin Brink, DinEL

Kaj Forsberg, Energimarknadsinspektionen

Torbjörn Forsberg, EON

Tomas Hirsch, SSAB EMEA

Daniel Nordgren, Vattenfall AB

1 Dagordningen fastställs

Det fanns inga övriga frågor så dagordningen fastställdes.

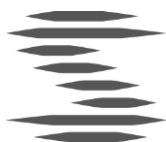
2 Föregående mötesanteckningar

Jan-Ola Silver föreslog att Svenska kraftnäts svar till Fortum och Vattenfall med förklaringar till prissättning av tillfälliga abonnemang (se punkt 11 i föregående minnesanteckningar) kunde delges alla i Elmarknadsrådet. Det beslutades att förklaringarna läggs som en bilaga till dessa minnesanteckningar, se bilaga 3.

Inga ytterligare kommentarer.

3 Balansansvarsavtalet

Jenny Lagerquist informerade om innehållet i de förändringar som Svenska kraftnät föreslår i en extra remiss av det nya balansansvarsavtalet, se bilaga 1. Avtalet ska gälla från och med tidpunkten då eSetts avräkningsavtal träder i kraft, d v s. hösten 2016. Av de utredningar som genomförts under hösten är det två frågor som lett till förslag på avtalsändring. Med anledning av synpunkter från finska och svenska aktörer så har NBS-projektet föreslagit att deadline för korrigerings av handel ska ligga fast på den tidpunkt som ursprungligen fanns i det svenska balansansvarsavtalet. Svenska kraftnät föreslår därför i det nu remitterade avtalet en textjustering som innebär att vi återgår till nuvarande deadline för korrigerings av handel. Vidare har villkoren för bort-

kopplingspris vid kritisk effektbrist utretts. Svenska kraftnät föreslår att bortkopplingspris alltid ska gälla om Svenska kraftnät har deklarerat kritisk effektbrist samt att priset höjs till 5 000 EUR/MWh. Svenska kraftnät föreslår även att de undantag som finns idag tas bort. Johan Schönström frågade om bortkoppling även berör produktionsanläggningar. Lagerquist bekräftade att det stämmer – om det finns produktion i ett område som kopplas bort så kommer den också att bli bortkopplad. Det konstaterades att beordrad bortkoppling är tänkt att användas som ett sista verktyg för att komma till rätta med en allvarlig effektbrist-situation, och att det hittills aldrig har nyttjats. Styr-el är den metod som ska tillämpas för beordrad bortkoppling. Magnus Thorstensson frågade om störningsreserven kan användas i en sådan situation. Lagerquist svarade att den är berättigad att användas i en sådan allvarlig situation. Thorstensson efterfrågade en beskrivning av hur de olika reserverna används i en situation med kritisk effektbrist. (Information om användning av reserver biläggs minnesanteckningarna, se bilaga 4.)

4 Balansavgifter

Tania Pinzón gav information om resultatutvecklingen för verksamhetsgren systemansvar för el, se bilaga 1. Pinzón nämnde att prisnivån på reserver varit en stark kostnadsdrivare under de senaste åren vilket lett till ett negativt resultat för verksamhetsgrenen under perioden 2012-2014. Detta har föranlett avgiftshöjningar. Resultatet har därigenom vänts till ett positivt sådant, där prognosen för 2015 emellertid ligger på ett större överskott än vad som tidigare beräknats. Detta beror på att kostnaden för reserver kraftigt minskat i år på grund av lägre priser på FCR-N (p g a vattenläget). Sett över tid ska verksamhetsgrenen generera nollresultat.

Svenska kraftnät föreslår ingen ändring av avgifterna per den 1 februari 2016. Beslut om en eventuell ändring av avgifterna per februari 2017 tas i oktober/november 2016.

Jan-Ola Silver efterfrågade större detaljeringsgrad för redovisningen av kostnader och intäkter samt prognosunderlag. Pinzón svarade att Svenska kraftnät normalt inte publicerar underlag för prognoser.

5 Workshop om vissa balansfrågor

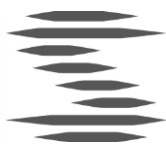
Jenny Lagerquist informerade om status för inkommet material som skulle kunna ligga till grund för en eventuell workshop om vissa balansfrågor, se bilaga 1. Svenska kraftnät kommer som nästa steg att delge alla berörda (Elmarknadsrådet och alla balansansvariga) det inkomna materialet för att möjliggöra för fler att lämna in problembeskrivningar inom samma ämne. Efter det kommer ett datum att bestämmas för en workshop. Svenska kraftnät uppmanar alla aktörer som har förslag på ämnen och problembeskrivningar till workshopen att skicka in dessa snarast, enligt utskickat mail i frågan.

6 Status i Europeiska nätkoder inom Marknad - FCA

Jenny Lagerquist föredrog status för Forward Capacity Allocation Guideline (FCA GL), se bilaga 1, vars syfte är att lagstifta om effektiva säkringsprodukter för producenter, konsumenter och elhandlare när det gäller prisrisk i det område de verkar. Reglerna fokuserar på transmissionsrätter, men det finns visst utrymme för andra lösningar. En viktig förändring som de nordiska TSO:erna lyckats få igenom är att begränsa beslut om vald lösning till att fattas av de berörda reglermyndigheterna, istället för av alla reglermyndigheter inom en kapacitetberäkningsregion (CCR-region). FCA GL röstades igenom i Cross Border Committee den 30 oktober, med stor majoritet. Nästkommande steg är beslut i parlamentet och i rådet, och därefter implementering på flera nivåer i alla medlemsstater.

7 Finare tidsupplösning planering/balansavräkning

Anna Guldbbrand informerade om att de nordiska TSO:erna nyligen startat ett gemensamt projekt för att ta fram ett koncept för implementering av kortare avräkningsperiod, se bilaga 1. Bakgrunden är bland annat att den kommande balanskoden kan

komma att harmonisera avräkningsperioden till 15 minuter. Avräkningsperioden ska baseras på en kostnads-nyttö-analys som ska genomföras av ENTSO-E. Denna analys ska leverera en preliminär rekommendation redan i mars 2016. Ett steg i den analysen är att marknadsaktörer i hela Europa nu ombeds lämna information i en enkät om kostnader och nyttor med kortare avräkningsperiod. Svenska kraftnät skickar ut information om denna i särskilt utskick till Elmarknadsrådet. Det nordiska projektet syftar till att analysera vika produkter som ska omfattas, hur ett genomförande ska ske mm. Aktörerna kommer att involveras i detta arbete. Thorstensson poängterade att det är viktigt att ett genomförande bör utformas på så sätt att onödiga kostnader undviks, t ex bör kanske inte alla kunder omfattas etc. Guldbland instämde i detta, och det kommande arbetet syftar bland annat till att analysera just detta.

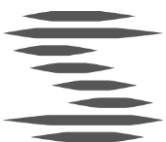
8 Avtalsöversyn – allmänna avtalsvillkor

Anna Guldbland informerade om status i den översyn av allmänna avtalsvillkor som pågått sedan en tid inom Svenska kraftnät, se bilaga 1. Grunden till att denna genomförs är att det funnits vissa brister i enhetligheten mellan de allmänna villkoren till avtalen som tecknas med nätkunder. Arbetet har lett fram till ett förslag på gemensamma allmänna villkor till dessa avtal och dessa kommer att skickas ut på remiss inom 2 veckor.

Jan-Ola Silver nämnde en situation där abonnemangsnivån sänkts på grund av en längre revision och där problem uppkommit med att sedan återfå den ursprungliga abonnemangsnivån. Det var ett känt fall för Guldbland som sade att det givetvis bör vara tydligt i villkoren vad som gäller i sådana fall.

9 Nordiska gemensamma strategier

Ulla Sandborgh informerade om att de nordiska TSO:erna tagit fram en gemensam vision för det långsiktiga samarbetet sig emellan, se bilaga 1. Visionen för 2025 innehåller 5 prioriterade områden för Nordiskt samarbete och lyfter fram att samarbetet ska bygga på det som är samhällsekonomiskt bäst för Norden som helhet. Tanken är

att förslag på nordiska gemensamma aktiviteter ska prövas mot denna vision innan de beslutas.

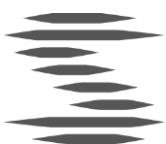
I framtagande av visionen har de nordiska cheferna för TSO:ernas avdelningar för marknad, drift och nätverksamhet deltagit.

Magnus Thorstensson frågade hur man i detta avseende hanterar det faktum att Statnett styrs på andra premisser än övriga TSO:er? Sandborgh svarade att det givetvis är viktigt att den frågan lyfts och diskuteras, vilket också Svenska kraftnät gör i lämpliga sammanhang.

10 Multi Regional Coupling Day Ahead (MRC)

Ulla Sandborgh informerade om den i relation till CACM-koden förtida implementeringen av Multi Regional Coupling (MRC) på den europeiska day-ahead-marknaden, se bilaga 1. Innebörden av projektet är att kapacitetsberäkningar ska ske koordinerat regionvis i hela EU. Hittills har vissa steg tagits på vägen dit, med start i marknadskopplingen av North West Europe som skedde i februari 2014. Sverige kommer i och med införandet av CACM att enligt beslutet inom ENTSO-E att ingå i 3 regioner – Nordic, Hansa, Baltic. ENTSO-E:s marknadskommitté var inte enigt, men efter omröstning kunde beslut fattas med kvalificerad majoritet. Nu tas förslaget vidare till regulatorerna för beslut.

Jan-Ola Silver frågade varför man valde 3 regioner för svensk del, och t ex inte en sammanslagning av den nordiska och baltiska regionen. Sandborgh svarade att en uppdelning ger mer kontroll över tillämpade metoder etc., då sådana beslut ska fattas inom regionen.

11 Nordbalt

Kabelprojektet

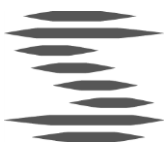
Maria Vabulis, huvudprojektledare för delprojekt kabelläggning i Nordbaltprojektet, gav en presentation av projektet och dess olika delar, se bilaga 1. Kabeln har en kapacitet på 700 MW och har kostat totalt 552 MEUR. I Europa-kommissionens finansiering ingår även förstärkningar av nätet i Lettland. Kabeln ska tas i drift vid årsskiftet 2015/16.

Avräkning

Lars Munter informerade om planen för idrifttagning av kabeln och för den avräkningsprincip som kommer att användas, vilken är den huvudprincip som tillämpas för Svenska kraftnäts utlandsförbindelser, se bilaga 1.

12 NBS-projektet - status

Robert Thelander informerade om NBS-projektet och det nya datumet för go-live: den 3 oktober 2016, se bilaga 1. Orsaken till förseningen av projektet är prestandaproblem i det nya IT-systemet men även information om otillräckliga förberedelser hos en del av marknadsaktörerna, dock inte specifikt kopplat till Sverige och de svenska aktörerna. Thelander gav en detaljerad tidplan för tiden fram till go-live, med bland annat planen för tester och skuggavräkning. Två typer av paralleldrift kommer att utföras – en reglerad som alla måste delta i, och en frivillig där eSett med stöd av Svenska kraftnät uppmuntrar till deltagande från aktörerna. När det gäller nödvändiga ändringar i ellagen har dessa beslutats av Riksdagen i mitten av oktober, och ändringar i förordningen förväntas beslutas i januari. TSO:erna genomför under hösten tester utan marknadsaktörernas deltagande för att upptäcka och åtgärda buggar i systemet.

13 Information från Nord Pool Spot

Stig Åhman informerade om nyheter från NPS, bland annat systemmässiga ändringar som gjorts under det senaste halvåret, se bilaga 2. Åhman nämnde också de nya produkter som introduceras under Q4-Q1.

14 Övriga frågor

Tania Pinzón informerade om ett seminarium om införandet av en tjänstehubb i Sverige, vilket kommer att hållas av Svenska kraftnät och Energimarknadsinspektionen den 10 november. Man vill bland annat inhämta branschens syn på arbetet med en tjänstehubb.

Det samtalades kort om möjliga studiebesök för Elmarknadsrådet.

15 Kommande möten

Följande mötesdatum bestämdes för 2016:

- Tisdag 8 mars kl 10.00-15.00 i Sundbyberg
- Tisdag 17 maj kl 10.00-15.00 i Sundbyberg
- Tisdag 20 september kl 10.00-15.00 i Sundbyberg
- Tisdag 22 november kl 10.00-15.00 i Sundbyberg

Bilagor:

Bilaga 1 – Information från Svenska kraftnät (punkt 3-12)

Bilaga 2 – Information från Nord Pool Spot (punkt 13)

Bilaga 3 – Prissättning av tillfälliga abonnemang (punkt 2)

Bilaga 4 – Användning av reserver (punkt 4)

